

VON § 4:13

Dnr. VON 2020/0080

Svar på motion 16/2020, Ann-Christine Furustrand (S) och Lars Frid (S) - "strategi och handlingsplan för ett äldrevänligt Österåker"

Vård- och omsorgsnämndens beslut

Vård- och omsorgsnämnden föreslår Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslå
Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta

Anse motion nr 16/2020, besvarad med hänvisning till det arbete som pågår i Österåkers kommun i form av att:

- kommunen har ett förvaltningsövergripande arbetssätt genom att samtliga förvaltningar inom sitt ansvarsområde arbetar mot Kommunfullmäktiges beslutade inriktningsmål "Österåker ska erbjuda högsta kvalitet på omsorg för äldre och personer med funktionsnedsättning" och "Invånarna ska uppleva en professionell service av hög kvalitet och ett gott bemötande i all kommunal service".
- WHO:s åtta områden anses vara integrerade i Kommunfullmäktiges inriktningsmål

Därmed saknas anledning att ansöka om medlemskap hos WHO:s nätverk för äldrevänliga städer.

Sammanfattning

I motion nr 16/2020 väckt i Kommunfullmäktige 2020-09-14 § 5:15, lämnar Ann-Christine Furustrand (S) och Lars Frid (S) tre förslag innebärande att; med ett tvärpolitiskt arbetssätt utarbeta en nämndövergripande "strategi- och handlingsplan för ett äldrevänligt Österåker", att strategi- och handlingsplanen utarbetas med en ingående "äldre-medborgardialog" samt att Kommunstyrelsen för Österåker ansöker om medlemskap i WHO:s nätverk för äldrevänliga städer.

Beslutsunderlag

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande 2021-04-12

Yrkanden

Monica Kjellman (L) yrkar bifall till socialförvaltningens beslutsförslag innebärande att anse motion nr 16/2020, besvarad med hänvisning till det arbete som pågår i Österåkers kommun

Lars Frid (S) yrkar bifall till motionen. Anders Dahl (V) biträder Lars Frids (S) yrkande.

Propositionsordning

Ordföranden frågar om Vård- och omsorgsnämnden beslutar enligt Monica Kjellmans (L) yrkande eller yrkandet från Lars Frid (S) och finner att nämnden beslutar enligt Monica Kjellmans (L) yrkande.

Forts.

VON § 4:13, forts.

Omröstning

Omröstning begärs och ska verkställas. Den som är för Monica Kjellmans (L) yrkande röstar ja och den som är för Lars Frids (S) yrkande röstar nej.

Omröstningen utfaller enligt bilagd omröstningslista med 9 ja-röster och 5 nej-röster.

OMRÖSTNINGSLISTA
Vård- och omsorgsnämnden i Österåkers kommun (mandatperiod 2018-2022)
Ärende § 4:13 2021-04-21 Svar på motion 16/2020, Ann-Christine Furustrand (S) och Lars Frid (S) - ”strategi och handlingsplan för ett äldrevänligt Österåker”

Parti	Ledamöter	Närvarande	Ersättare	Ja	Nej	Avst
L	Monica Kjellman ordf.	X		X		
KD	Mikael Ottosson 1:e v ordf.	X		X		
S	Lars Frid 2:e v ordf.	X			X	
M	Isabelle Ankarfjärd Jäger	X		X		
M	Birgitta Netterström	X		X		
M	Mia Hinndal Bellander	----	Monica Smidestam	X		
L	Birgitta Johansson	X		X		
C	Bo Lundin	X		X		
KD	Jörgen E Berglund	X		X		
S	Glenn Wiklund	X			X	
S	Sofia Almgren	X			X	
RP	Madeleine Höckenström	X			X	
SD	Ulrika Hillgren	----	Pia Westrin	X		
V	Anders Dahl	X			X	
	Ersättare					
M	Christian Rauer	----				
M	Monika Smidestam	X				
M	Ralph Forsberg	X				
L	Ritva Elg	X				
C	Monica Hinders	----				
S	Eva Börjesson Nordin	----				
SD	Pia Westrin	X				
MP	Kenneth Johansson	X				
	Resultat			9	5	

M: (M), (L), (KD), (C), (RP), (S), (MP), (SD), (V)

L: (L), (C), (M), (KD), (MP), (S), (V), (RP), (SD)

C: (C), (M), (L), (KD), (MP), (S), (V), (RP), (SD)

KD: (KD), (M), (L), (C), (RP), (MP), (S), (V), (SD)

S: (S), (MP), (V), (L), (C), (KD), (RP), (M), (SD)

RP: (RP), (SD), (M), (KD)

SD: (SD), (RP), (S), (KD), (V)

V: (V), (S), (MP), (L), (C), (RP), (KD), (M), (SD)

MP: (MP), (S), (V), (L), (C), (KD), (RP), (M), (SD)

Tjänsteutlåtande
Socialförvaltningen, stab

Till: Vård- och omsorgsnämnden

Datum: 2021-04-12
Diarienummer: 2020/0080

Svar på motion 16/2020, Ann-Christine Furustrand (S) och Lars Frid (S) - ”strategi och handlingsplan för ett äldrevänligt Österåker”

Sammanfattning

I motion nr 16/2020 väckt i Kommunfullmäktige 2020-09-14 § 5:15, lämnar Ann-Christine Furustrand (S) och Lars Frid (S) tre förslag innebärande att; med ett tvärpolitiskt arbetssätt utarbeta en nämndövergripande ”strategi- och handlingsplan för ett äldrevänligt Österåker”, att strategi- och handlingsplanen utarbetas med en ingående ”äldre medborgardialog” samt att Kommunstyrelsen för Österåker ansöker om medlemskap i WHO:s nätverk för äldrevänliga städer.

Beslutsförslag

Vård- och omsorgsnämnden föreslår Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslå Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta

Anse motion nr 16/2020, besvarad med hänvisning till det arbete som pågår i Österåkers kommun i form av att:

- kommunen har ett förvaltningsövergripande arbetssätt genom att samtliga förvaltningar inom sitt ansvarsområde arbetar mot Kommunfullmäktiges beslutade inriktningsmål ”Österåker ska erbjuda högsta kvalitet på omsorg för äldre och personer med funktionsnedsättning” och ”Invånarna ska uppleva en professionell service av hög kvalitet och ett gott bemötande i all kommunal service”.
- WHO:s åtta områden anses vara integrerade i Kommunfullmäktiges inriktningsmål

Därmed saknas anledning att ansöka om medlemskap hos WHO:s nätverk för äldrevänliga städer.

Bakgrund

Socialdemokraterna har lämnat en motion, nr 16/2020, ”en strategi och handlingsplan för ett äldrevänligt Österåker”. Motionen innehåller tre förslag som bemöts var för sig under förvaltningens slutsatser.

Förvaltningens slutsatser

Världshälsoorganisationen (WHO) har ett nätverk för äldrevänliga städer. Nätverket består av 500 städer i 37 länder och fokuserar på åtta områden.

Dessa är

- 1) Tillgänglighet till byggnader och miljöer
- 2) Transporter
- 3) Boende
- 4) Gemenskap och fritidsverksamhet
- 5) Social inkludering (åldersdiskriminering)
- 6) Medborgerligt deltagande och inflytande
- 7) information och kommunikation
- 8) Vård, omsorg och service

Inom varje fokusområde finns specificerade aspekter att uppmärksamma för att utveckla en äldrevänlig stad.

Vid en ansökan i WHO:s nätverk för äldrevänliga städer ingår bl. a att göra en beskrivning av staden/kommunen utifrån riktlinjer kring ovan nämnda fokusområden. Det är kostnadsfritt att bli medlem i WHO:s nätverk. Medlemskapet innebär en förpliktelse om ett fortsatt och flerårigt utvecklingsarbete.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål ”Österåker ska erbjuda högsta kvalitet på omsorg för äldre och personer med funktionsnedsättning” riktar sig mot samtliga förvaltningar som ansvarar för att arbeta mot målet.

”Att uppdra åt Kommunstyrelsen att med ett tvärpolitiskt arbetssätt utarbeta en nämndövergripande ”strategi- och handlingsplan för ett äldrevänligt Österåker”

Tillgänglighet till byggnader och miljöer (1)

Transporter (2)

Samhällsbyggnadsförvaltningen har ansvar för den fysiska planeringen av Österåkers kommun genom tillgänglighet till byggnader, miljöer och transporter.

Kommunala tillgänglighetsrådet arbetar med frågor som har betydelse för människor med olika funktionshinder. Rådet påverkar genom att bland annat föreslå förändringar som förbättrar tillgängligheten i kommunen. Rådet kan

lämna synpunkter och framföra önskemål som motsvarar målgruppens intressen och behov.

Boende (3)

Vård, omsorgs och service (8)

Socialtjänstlagen 5 kap 4§

Socialtjänstens omsorg om äldre ska inriktas på att äldre personer får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande (värdegrund).

Socialnämnden ska verka för att äldre människor får möjlighet att leva och bo självständigt under trygga förhållanden och ha en aktiv och meningsfull tillvaro i gemenskap med andra.

Socialtjänstlagen 5 kap 5§

Kommunen ska inrätta särskilda boendeformer för service och omvårdnad för äldre människor som behöver särskilt stöd.

I Österåkers kommun finns sju särskilda boenden för äldre. Särskilt boende är en biståndsbedömd insats och Socialförvaltningen ansvarar för att utreda och fatta beslut om rätten till insats.

Utöver särskilt boende finns trygghetsboenden hos Armada, det kommunala fastighetsbolaget. Bolagsordning som är antagen av Kommunfullmäktige reglerar Armadas verksamhet.

Hemtjänstinsatser är en biståndsbedömd insats för de som bor i ordinärt boende. Socialförvaltningen ansvarar för att utreda och besluta om rätten till insats. Trygghetslarm erbjuds äldre utan biståndsbedömning.

De kommunala och privata utförarna har i avtalet med kommunen åtagit sig att följa aktuella och gällande lagar, förordningar och föreskrifter samt lokala mål och riktlinjer som är aktuella för uppdraget (5.4 förfrågningsunderlag hemtjänst och 6.31 förfrågningsunderlag särskilt boende LOV). Socialförvaltningen ansvarar för att följa upp att utförarna följer aktuellt avtal.

Gemenskap och fritidsverksamhet (4)

Kultur- och fritidsförvaltningen har ett övergripande ansvar för kultur-, kulturmiljö-, förenings-, idrotts-, och fritidsverksamheter i kommunen. Den informerar om utbudet, tar fram riktlinjer, hanterar avgifter och ersättningar samt följer upp mål, resultat och kvalitet. Förvaltningen ansvarar för drift av biblioteken i Åkersberga centrum samt på Ljusterö och Ingmarsö.

Produktionsförvaltningen driver fyra träffpunkter, Solgården, Solhälla, Görjansgården och Fyren som håller öppet varje vardag. Helgöppet erbjuds i vissa av verksamheterna. På träffpunkterna kan besökarna själva påverka utbudet av aktiviteter. Ingen föranmälan krävs och aktiviteterna är kostnadsfria om inget annat anges.

Inom kommunen finns sex föreningar, Onsdagsklubben, SPF-seniorerna i Österåker, PRO Åkersberga, PRO Ljusterö, Väntjänsten i Österåker och Åkersberga trädgårdssällskap som riktar sig till målgruppen äldre (pensionärer). Både SPF och PRO erbjuder promenader/ vandring.

Det finns ytterligare ett 100-tal föreningar med varierande utbud. Friskis och Svettis, Friluftsförbundet och OK-Österåker erbjuder tex utomhusaktiviteter av olika slag såsom tex vandringar.

Social inkludering (5)

I kommunallagen finns stöd för social inkludering men benämns då som likställighetsprincipen (kommuner och landstings behandling av sina invånare ur ett objektivt perspektiv).

Kommunallagen 2 kap 2§

Kommuner och landsting skall behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat

Ett annat av Kommunfullmäktiges inriktningsmål är ”invånarna ska uppleva en professionell service av hög kvalitet och ett gott bemötande i all kommunal service”.

Syftet med detta inriktningsmål och Kommunallagens likställighetsprincip är att säkerställa social inkludering.

Medborgarligt deltagande och inflytande (6)

Information och kommunikation (7)

Pensionärsrådet fungerar som ett rådgivande organ till kommunen i frågor som rör kommunens äldre invånare. Rådet kan lämna synpunkter och framföra önskemål som motsvarar målgruppen intressen och behov. Detta är även ett forum där kommunen kan föra en kommunikation och lämna information om de kommunala verksamheterna och dylikt.

Genom medborgarförslag kan den som är folkbokförd i Österåkers kommun lämna förslag som slutligen behandlas av Kommunfullmäktige.

Genom synpunkter och klagomål bidrar kommunens medborgare till förvaltningarnas förbättringsarbete.

Samtliga förvaltningar har tillsammans med kommunikationsavdelningen ansvar för information och kommunikation.

”Att strategi- och handlingsplanen utarbetas med en ingående ”äldreborgardialog”.

Varje förvaltning tar fram en verksamhetsplan för den aktuella nämndens kommande verksamhetsår. I den framgår hur nämndens mål ska uppnås. Detta kan likställas vid en handlingsplan.

”Att uppdra åt Kommunstyrelsen att för Österåker ansöka om medlemskap i WHO:s nätverk för äldrevänliga städer”

Förvaltningen konstaterar att WHO:s åtta områden är integrerade i den kommunala verksamheten enligt ovan beskrivning.

Kommunen har i dag ett förvaltningsövergripande arbetssätt genom att samtliga förvaltningar inom sitt ansvarsområde arbetar mot Kommunfullmäktiges inriktningsmål ”Österåker ska erbjuda högsta kvalitet på omsorg för äldre och personer med funktionsnedsättning” och ”Invånarna ska uppleva en professionell service av hög kvalitet och ett gott bemötande i all kommunal service”.

Hur respektive förvaltning arbetar och hur arbetet har utfallit redovisas i respektive nämnds verksamhetsplan och verksamhetsberättelse. Genom kommunens pensionärsråd och tillgänglighetsråd sker medborgardialoger. Mot bakgrund av detta bedömer förvaltningen att det inom kommunen pågår arbete och utveckling inom WHO:s åtta olika områden och att det därmed inte finns anledning att ansöka om medlemskap hos WHO:s nätverk för äldrevänliga städer.

Bilagor

Motion 16/2020, VON 2020/0080 - ”strategi och handlingsplan för ett äldrevänligt Österåker”

Susanna Kiesel
Socialdirektör

Åsa Lundgren
Enhetschef, stab

Lena Ribbing
Sakkunnig

Expedieras
Kommunstyrelsen

Digitala Signaturer

Signerad med: Anställda
Signerad av: Åsa Lundgren, Enhetschef
Datum: 2021-04-13 12:10 +02:00

Signerad med: Anställda
Signerad av: Susanna Kiesel, Socialdirektör
Datum: 2021-04-13 12:50 +02:00